

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/718/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6414202221
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Ďurian
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2014:6414202221.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľov: 1/ N. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom vo T., W. č. XXX/XX a 2/ E. Y., rod. T., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Q., č. XX, obidvoch zastúpených právnym zástupcom Advokátska kancelária Roštár - Slovák, s.r.o., IČO: 36858731, so sídlom v Bratislave, Révová č. 7, v mene ktorého pred súdom koná JUDr. Ján Slovák, advokát a konateľ, proti odporcovi Z. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom v Q., č. XX, zastúpenému JUDr. Ľudmilou Petrušovou, advokátkou so sídlom v Žiari nad Hronom, Ulica Alexandra Dubčeka č. 386/10, o nariadenie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Žiar nad Hronom č.k. 12C/23/2014-32 zo dňa 24.03.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku o nariadení predbežného opatrenia (prvý výrok) m e n í
tak, že návrh navrhovateľov 1/ a 2/ na nariadenie predbežného opatrenia z a m i e t a.

Uznesenie okresného súdu vo výroku o určení lehoty navrhovateľke 2/ na podanie návrhu vo veci samej (druhý výrok) z r u š u j e.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením nariadil okresný súd predbežné opatrenie, ktorým zakázal odporcovi nakladať ako aj fakticky užívať pozemky parc. č. KNC XXX/X (záhrady) o výmere 78 m², parc. č. KNC XXX/X (záhrady) o výmere 25 m², parc. č. KNC XXX/X (zastavané plochy a nádvorcia) o výmere 59 m², parc. č. KNC XXX/X (zastavané plochy a nádvorcia) o výmere 11 m², parc. č. KNC XXX/XX (zastavané plochy a nádvorcia) o výmere 24 m², parc. č. KNC XXX/XX (zastavané plochy a nádvorcia) o výmere 5 m², parc. č. KNC XXX/XX (zastavané plochy a nádvorcia) o výmere 1 m², nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXX vedenom pre obec Q., katastrálne územie Q., najmä aby na týchto pozemkoch nevykonával stavby, drobné stavby, stavebné úpravy, práce alebo inú stavebnú činnosť, aby z týchto pozemkov neodstraňoval stromy a kríky a aby sa zdržal konania, ktoré môže spôsobiť škodu na týchto pozemkoch alebo môže znemožniť užívanie týchto pozemkov v súlade s ich terajším spôsobom využitia (prvý výrok) a súčasne určil navrhovateľke 2/ lehotu 30 dní od doručenia uznesenia na podanie návrhu vo veci samej o nahradenie prejavu vôle odporcu pri uzavretí darovacej zmluvy medzi navrhovateľkou 2/ a odporcom (druhý výrok). Nariadenie predbežného opatrenia odôvodnil okresný súd tým, že sa v plnom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi podaného návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a preto návrhu v celom rozsahu vyhovel. Vychádzal z toho, že navrhovateľka 2/ ako kupujúca uzatvorila dňa 03.10.2008 s odporcom ako predávajúcim kúpnu zmluvu, ktorou odporca na navrhovateľku 2/ previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Q., a to rodinný dom so súpisným číslom XX nachádzajúci sa na parcele č. XXX a pozemok parc. č. KNC XXX (zastavané plochy a nádvorcia) o výmere 116 m²; navrhovateľka 2/ následne na základe darovacej zmluvy zo dňa 07.03.2011 darovala tieto nehnuteľnosti svojmu synovi, t.j. navrhovateľovi 1/. V zmysle článku V. uvedenej kúpnej zmluvy sa odporca ako predávajúci zaviazal, že v lehote dvoch rokov od podpísania kúpnej zmluvy bude na katastri zapísaný ako výlučný vlastník pozemkov parc. č. KNC XXX (záhrady) o výmere 129 m² a parc. č. KNC XXX/X (zastavané plochy a nádvorcia) o výmere 547 m²; odporca sa

súčasne zaviazal, že v lehote dvoch rokov od podpísania kúpnej zmluvy daruje navrhovateľke 2/ tieto nehnuteľnosti, a to konkrétne nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území Nevoľné, pozemky parc. č. KNC XXX (záhrady) o výmere 129 m² a časť pozemku parc. č. KNC XXX/X (zastavané plochy a nádvoría) o výmere cca 120 m²; oba tieto pozemky sa nachádzajú v susedstve pozemku a stavby, ktoré odporca kúpnu zmluvou predal navrhovateľke 2/ a ktoré tvorili dvor a jediný prístup k predmetnému rodinnému domu. Napriek tomu, že odporca sa stal vlastníkom predmetných pozemkov, ktoré v dôsledku vyporiadania zmenili označenie a výmery, doposiaľ nespĺnil svoj záväzok darovať predmetné pozemky navrhovateľke 2/ a to ani na základe písomnej výzvy navrhovateľov 1/ a 2/, naopak odporca deklaroval úmysel zriadiť na uvedených pozemkoch prístupovú cestu, konkrétne na pozemku parc. č. KNC XXX/X (záhrady) o výmere 74 m²; na Obecnom úrade v Q. získali navrhovatelia informáciu, že odporca mieni v najbližšej dobe (v marci 2014) začať stavebné práce na prístupovej ceste cez pozemky, ktoré v zmysle kúpnej zmluvy mal darovať navrhovateľke 2/, preto reálne hrozí, že odporca v blízkej dobe začne so stavebnými prácami, vrátane výrubu drevín a iných rastlín vysadených navrhovateľkou 2/ na predmetných pozemkoch. Ak odporcovi nebude včas zabránené v takom užívaní pozemkov, ktorým spôsobuje navrhovateľom ďalšiu škodu, nebude ani ďalej možné užívať pozemky na pôvodný účel, t.j. ako záhradu a dvor s tým, že takýto stav by bol nezvratný, čím je daný dôvod nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy na právach a majetku navrhovateľov. Na základe zistených skutočností dospel okresný súd k záveru, že v danom prípade sú splnené zákonné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia; tvrdené právo navrhovateľov mal za osvedčené kúpnu zmluvou zo dňa 03.10.2008, výpismi z LV č. XXX, č. XXX a č. XXX pre katastrálne územie Q., korešpondenciou medzi účastníkmi konania a oznámením k ohláseniu drobnej stavby zo dňa 12.12.2013. Svoje rozhodnutie oprel okresný súd o ustanovenia § 74 ods. 1, § 76 ods. 1 písm. e), písm. f) a § 76 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“).

Proti uzneseniu okresného súdu podal odporca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne včas odvolanie zo dňa 08.04.2014 (č.l. 35-37 spisu), ktorým navrhol, aby odvolací súd uznesenie okresného súdu zmenil a návrh navrhovateľov na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. V nesplnení svojho záväzku previesť na navrhovateľku 2/ dohodnuté pozemky nevidel zákonný dôvod na nariadenie predbežného opatrenia. Pokiaľ ide o stavebné práce tieto spočívajú len v spevnení plochy, ktorá slúži ako prístupová plocha k nehnuteľnostiam v jeho vlastníctve; zdôraznil, že všetky trvalé porasty patria jemu ako vlastníkovi pozemkov a ako jediný je oprávnený s nimi nakladať. Nehnuteľnosti uvedené v predbežnom opatrení mu slúžia ako jediná prístupová cesta k iným nehnuteľnostiam v jeho vlastníctve. Poukázal aj na to, že prípadný návrh na nahradenie prejavu jeho vôle na uzavretí darovacej zmluvy nemôže byť úspešný, pretože tento záväzok (ak by aj bol platný) je už premlčaný. Spochybnil aktívnu legitimitáciu navrhovateľa 1/ na podanie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Vyjadril názor, že navrhovatelia nepreukázali existenciu bezprostredne hroziacej ujmy na ich právach.

K odvolaniu odporcu sa vyjadrili navrhovatelia prostredníctvom svojho právneho zástupcu písomným podaním zo dňa 15.05.2014 (č.l. 50-51 spisu), ktorým navrhli, aby odvolací súd odvolanie odporcu „zamietol“. Nesúhlasili s odvolaním odporcu a tvrdenia v ňom považovali za nepravdivé. Priloženými fotografiami dokladovali svoje tvrdenie, že žiadnu časť sporných pozemkov odporca (ani jeho rodina) neužíva ako prístupovú cestu k jeho rodinnému domu a pozemkom. Realizáciou stavebných úprav (cesty a oplotenia) na sporných pozemkoch, t.j. zmenou spôsobu ich využitia na prístupovú cestu by jednoznačne došlo k vzniku škody na právach navrhovateľov a neskôr aj na majetku. Nariadené predbežné opatrenie nebráni odporcovi v prístupe k jeho rodinnému domu. Zdôraznili, že existencia bezprostredne hroziacej ujmy na ich právach vyplýva z oznámenia odporcu o ohlásení drobnej stavby a z jeho vyjadrení v odvolaní, z ktorých vyplýva, že je pripravený okamžite začať s terénnymi úpravami (spevnením plochy) na sporných pozemkoch.

Vyjadrenie navrhovateľov k odvolaniu s prílohami doručil odvolací súd právnej zástupkyne odporcu na vedomie dňa 27.06.2014 prostredníctvom pošty (č.l. 56 spisu).

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu vo výroku o nariadení predbežného opatrenia (prvý výrok) podľa § 220 O.s.p. zmenil, pretože neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.) ani na zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 221 ods. 3 O.s.p.) a vo výroku o určení

lehoty navrhovateľke 2/ na podanie návrhu vo veci samej (druhý výrok) podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil, pretože dôvod na vydanie rozhodnutia s týmto výrokom zanikol v dôsledku zmeny výroku okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia.

Vzhľadom na možné použitie ustanovenia § 50a ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka na prejednávajúcu vec vyzval odvolací súd účastníkov konania, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili (§ 213 ods. 2 O.s.p.) do 7 dní od jej doručenia, keď výzvu doručil právnomu zástupcovi navrhovateľov dňa 30.06.2014 prostredníctvom pošty (č.l. 57 spisu) a právnej zástupkyňi odporcu dňa 27.06.2014 prostredníctvom pošty (č.l. 56 spisu). Právny zástupca navrhovateľov na výzvu súdu žiadnym spôsobom nereagoval. Právna zástupkyňa odporcu dňa 08.07.2014 doručila odvolaciemu súdu písomné podanie zo dňa 07.07.2014 (č.l. 64 spisu), v ktorom sa k novej aplikácii § 50a ods. 2 prvá veta Občianskeho zákonníka na prejednávajúcu vec nevyjadrila a len zopakovala svoju argumentáciu vo veci.

Podľa zistenia odvolacieho súdu navrhovateľka 2/ splnila povinnosť uloženú napadnutým predbežným opatrením (druhý výrok) a dňa 25.04.2014 podala na okresný súd návrh na začatie konania vo veci samej (uznesenie o nariadení predbežného opatrenia bolo jej právnomu zástupcovi doručené dňa 27.03.2014 a na podanie návrhu jej okresný súd určil lehotu 30 dní od doručenia uznesenia), keď konanie sa pred okresným súdom vedie pod sp. zn. 10C/65/2014.

Podľa § 220 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 O.s.p.), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 O.s.p.).

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p., pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 50a ods. 2 prvá veta O.s.p., ak do dohodnutej doby nedôjde k uzavretiu zmluvy, možno sa do jedného roka domáhať na súde, aby vyhlásenie vôle bolo nahradené súdnym rozhodnutím.

Odvolať odporcu je dôvodné.

Podmienkou pre nariadenie predbežného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy pomerov, by bolo právo účastníka ohrozené. Z charakteru predbežných opatrení vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí zisťovať všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana. Predbežné opatrenie je predbežným v tom zmysle, že sa ním neprejudikujú práva účastníkov konania ani tretích osôb. Nie sú teda opatreniami konečnými, ich účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov, pretože nimi nenadobúda účastník práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia nie je dôvodný najmä vtedy ak potreba dočasnej úpravy vzťahov účastníkov konania nie je naliehavá, nároku, navrhovateľ dostatočne neosvedčí existenciu svojho nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo bezprostredné ohrozenie práva, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana alebo svoju obavu o ohrozenie výkonu súdneho rozhodnutia.

Z vyššie uvedených hľadísk posudzoval predmetnú vec aj odvolací súd. Zo spisu okresného súdu vyplýva, že výlučným vlastníkom sporných pozemkov, ohľadne ktorých bolo nariadené napadnuté predbežné opatrenie, je odporca v celosti. Navrhovatelia svoje právo, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, odvodzujú od osvedčenej skutočnosti, že odporca sa chystá zo sporných pozemkov stavebnými úpravami vytvoriť prístupovú cestu, hoci podľa svojho záväzku v kúpnej zmluve zo dňa 03.10.2008 uzavretej s navrhovateľkou 2/, je povinný časť sporných pozemkov darovať navrhovateľke 2/ a túto svoju povinnosť nesplnil (nesplnil svoju povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o budúcej zmluve obsiahnutej v uvedenej kúpnej zmluve). Je teda zrejmé, že navrhovatelia (konkrétne navrhovateľka 2/)

svoj nárok ohrozený konaním odporcu, odvodzuje od uzavretej zmluvy o budúcej zmluve, ktorá bola súčasťou kúpnej zmluvy zo dňa 03.10.2008 (pre účely rozhodnutia o podanom odvolaní sa z hľadiska hospodárnosti konania odvolací súd osobitne nezaoberal určitou dohodou dojednania podstatných náležitostí zamýšľanej darovacej zmluvy v predmetnej zmluve o budúcej zmluve a ani zatiaľ neosvedčeným tvrdením navrhovateľov, že pozemky odporcu, ohľadne ktorých bolo nariadené napadnuté predbežné opatrenie, boli vytvorené z pozemkov, ktoré mali byť predmetom zamýšľanej darovacej zmluvy). Zo spisu vyplýva, že k uzavretiu zamýšľanej darovacej zmluvy v dohodnutej lehote dvoch rokov od uzavretia kúpnej zmluvy nedošlo, t.j. dohodnutá doba na uzavretie darovacej zmluvy márne uplynula dňa 04.10.2010 (doba začala plynúť dňa 03.10.2008 a jej posledný deň v zmysle § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka pripadol na sobotu 03.10.2010, preto sa v zmysle § 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka presunul na najbližší pracovný deň a to pondelok dňa 04.10.2010). Podľa citovaného ustanovenia § 50a ods. 2 prvá veta O.s.p., ak do dohodnutej doby nedôjde k uzavretiu zmluvy, možno sa do jedného roka domáhať na súde, aby vyhlásenie vôle bolo nahradené súdnym rozhodnutím. Po márnom uplynutí dohodnutej doby na uzavretie zamýšľanej darovacej zmluvy vzniklo navrhovateľke 2/ právo domáhať sa voči odporcovi na súde splnenia povinnosti (§ 80 písm. b/ O.s.p.) uzavrieť s ňou zamýšľanú darovaciu zmluvu nahradením prejavu jeho vôle (§ 161 ods. 3 O.s.p.) s tým, že toto právo bolo ohraničené hmotnoprávnou lehotou jedného roka; uvedená lehota začala plynúť dňa 04.10.2010 a márne uplynula v utorok dňa 04.10.2011, ktorý bol bežným pracovným dňom. Zo skutkových tvrdení účastníkov konania (a to aj po výzve odvolacieho súdu podľa § 213 ods. 2 O.s.p.) vyplýva, že návrh na nahradenie prejavu vôle odporcu na uzavretie zamýšľanej darovacej zmluvy navrhovateľka 2/ v uvedenej jednoročnej lehote na súd nepodala (podala ho až dňa 25.04.2014). Lehota jedného roka, do ktorej má byť uzavretá budúca zmluva (§ 50a ods. 2 Občianskeho zákonníka) je lehotou prekluzívnou (prepadnou) podľa § 583 Občianskeho zákonníka; ak účastník zmluvy o budúcej zmluve neuplatní v lehote jedného roka od okamihu, kedy mala byť budúca zmluva uzavretá, na súde právo, aby vyhlásenie vôle bolo nahradené súdnym rozhodnutím, nemôže tak už neskôr s úspechom urobiť; na márne uplynutie tejto lehoty prihliadne súd aj bez výslovnej námietky (porovnaj Fekete, I.: Občiansky zákonník 1. Veľký Komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 427 a rovnako aj rozsudky Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Odo/597/2001 zo dňa 04.02.2002, sp. zn. 33Odo/828/2004 zo dňa 27.04.2006 a sp. zn. 33Odo/553/2006 zo dňa 28.02.2008; obdobne aj Vojčík, P. a kolektív: Komentár k Občianskemu zákonníku; Iura Edition; ASPI ID: KO40_1964SK stav k 01.10.2013). Navrhovateľka 2/ návrh na nahradenie prejavu vôle odporcu na uzavretie zamýšľanej darovacej zmluvy v uvedenej jednoročnej prekluzívnej lehote na súd nepodala, jej právo tak urobiť neskôr zaniklo a na túto skutočnosť bol okresný súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti; keďže navrhovateľka 2/ tak už nemôže v súčasnosti s úspechom urobiť (nie je rozhodujúce, že návrh po márnom uplynutí lehoty predsa len podala), nie je tu ani nárok navrhovateľky 2/, ktorému by bolo možné vo vzťahu k odporcovi poskytnúť predbežnú ochranu navrhovaným predbežným opatrením; táto skutočnosť predstavuje samostatný dôvod na zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Tým nie je dotknuté prípadné právo navrhovateľky 2/ na náhradu škody spôsobenej neuzavretím budúcej zmluvy v dohodnutej dobe (§ 50a ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka), prípadne na náhradu inej škody, ktorá by navrhovateľom vznikla v dôsledku odporcom vykonaných stavebných prác pri budovaní zamýšľanej prístupovej cesty.

Okrem toho je možné súhlasiť aj s námietkou odporcu v odvolaní o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie navrhovateľa 1/ na podanie návrhu vo veci samej (a teda ani na nariadenie predbežného opatrenia týkajúceho sa veci samej), pretože zmluva o budúcej zmluve zaväzuje len zmluvné strany (navrhovateľka 2/ a odporca) a na tejto skutočnosti nič nemení skutočnosť, že nehnuteľnosti nadobudnuté od odporcu darovala navrhovateľka 2/ navrhovateľovi 1/ (navrhovateľ 1/ nie je v tomto smere s odporcom v žiadnom právnom vzťahu týkajúcom sa sporných pozemkov); táto skutočnosť predstavuje ďalší samostatný dôvod na zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vo vzťahu k navrhovateľovi 1/.

Na základe uvedených skutočností odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci nie sú splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia a z tohto dôvodu napadnuté uznesenie okresného súdu podľa § 220 O.s.p. vo výroku o nariadení predbežného opatrenia (prvý výrok) zmenil tak, že návrh navrhovateľov 1/ a 2/ na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietol. Súčasne odvolací súd podľa § 221 ods. 1 písm. i) O.s.p. zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu výroku o určení lehoty navrhovateľke 2/ na podanie návrhu vo veci samej (druhý výrok), pretože dôvod na vydanie rozhodnutia s takýmto výrokom zanikol v dôsledku zmeny výroku okresného súdu o nariadení predbežného opatrenia.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd nerozhodoval, pretože o trovách konania nerozhodol ani okresný súd (analogicky podľa § 224 ods. 4 O.s.p.); navyše o trovách konania o nariadenie predbežného opatrenia rozhoduje súd až v rámci rozhodnutia o trovách konania vo veci samej v závislosti na výsledku konania (§ 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je odvolanie prípustné.